

Team Vand og Natur

Center for Plan og Miljø
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

<http://www.naestved.dk>

Fremme af projektforslag til udlægning af skjulesten, plantning af træer og etablering af et sandfang i det offentlige vandløb Suså

Dato
1. juni 2021

Reguleringsprojektet, som er en del af Life-projektet "Mere liv i Susåen2, omfatter

Sagsnr. 06.02.10-P20-12-20

- Udlægning af skjulesten på delstrækning på Suså B fra st. 22059 til st. 22469 m
- Plantning af træer langs østsiden af vandløbet Suså B fra st. 22059 m. til st. 23057 m.
- Plantning af træer langs vestsiden af vandløbet Suså B fra st. 22059 m. til st. 22469 m (hvor der ikke allerede er træer).
- Etablering af et sandfang i Suså B fra st. 21780 til st. 21864 m

Sagsbehandler
Sofia Mulla Kølmei
somul@naestved.dk

Begrundelse for projektet

For at sikre mere liv i Susåen skal der laves indsatser, som kommer vandløbet til gode. Det er indsatser, som knytter sig til at forbedre den fysiske tilstand i vandløbet, og til at hjælpe den tykskallede malermusling tilbage i Susåen. Den totale projektstrækning er Øvre Suså mellem Røde Bro og Næsby Bro, se bilag 2. Projektet er et samarbejde mellem Faxe, Ringsted, Sorø og Næstved Kommune, og støttes af EU-Life.

Projektets formål er via etablering af et sandfang at begrænse sedimenttransport og tilsanding af nedstrøms liggende strækninger, og dermed at minimere omfanget af oprensninger på de nedstrøms strækninger. Derved minimeres også risikoen for at grave muslingerne med op, når der foretages oprensning i åen i henhold til regulativets bestemmelser om vedligeholdelse. Sandfang som er etableret på udvalgte steder, kan samle alt det sand, der naturligt kommer med vandet.

Sandfanget vil desuden kunne være medvirkende til at sikre vandføringsevnen, og fremme et mere varieret bundsubstrat af sten og grus, som kan øge artssammensætningen af vandløbsdyr, samt forhindre at eksisterende og evt. kommende gydebanker sander til.

Træer langs østsiden vil supplere de eksisterende træer på vestsiden, og bewirke at vandløbet delvist kommer til at ligge i skygge. Derved kommer der

ikke så meget grøde, og vandet bliver køligt og iltrigt og temperaturudsvingene bliver minimeret. Samtidig kan fiskene gemme sig mellem rødderne.

Udlægning af store skjulesten på bunden af åen og evt. træstubbe langs kanten vil variere vandets hastighed, og skabe et mere varieret bundsubstrat af sten og grus, og dermed øge artssammensætningen af vandløbsdyr. Stenene vil også kunne fungere som stand- og læpladser for fisk. For at få plads til stenene fjernes sand og slam, så vandføringen ikke forringes.

Projektets parter

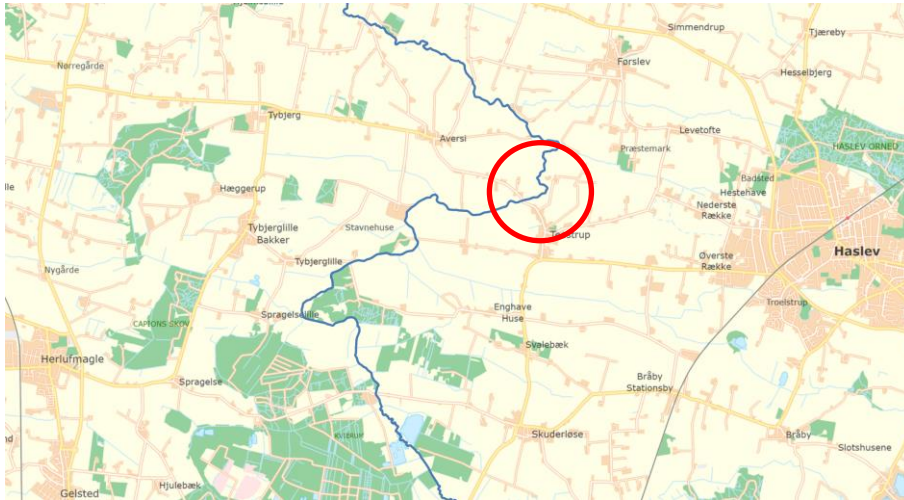
Ansøger: Næstved Kommune

Berørte parter:

	Navn	Adresse	Matrikel
Ansøger	Næstved Kommune	Rådmandshaven 20, 4700 Næstved	-
Bredejer	Anders Nyholt	Førslev Møllevej 3, 4690 Haslev	15m Teestrup By, Teestrup, Faxe Kommune
Bredejer	Christopher og Maria Smith	Teestrup Bygade 54, 4690 Haslev	15e Teestrup By, Teestrup, Faxe Kommune
Bredejer	Katrine Gobert Jørgensen og Jesper Andersen	Broholmsvej 31, 4690 Haslev	13d, Aversi By, Aversi, Næstved Kommune
Bredejer	Niels Henrik Andersen	Teestrupvej 18, 4690 Haslev	37a Aversi By, Aversi, Næstved Kommune
Bredejer	Troels Lunden	Horsetoftevej 37, 4100 Ringsted	12c Aversi By, Aversi, Næstved Kommune

Projektets lokalitet

Projektstrækningen fremgår af nedenstående kort.

Kort 1: Oversigtskort. Rød cirkel angiver projektområdet

Kort 2: Detailkort med udskiftning med sten (brun linje) og træplantning (grøn linje) samt sandfang og oplag (orange og grå linje).

Beskrivelse af vandløbet

Klassifikation	Vandløbet er offentligt og omfattet af <i>Regulativ for Øvre Suså, Amtsvandløb nr. 24, Vestsjællands Amt, 1994</i> samt <i>tillæg for Øvre Suså, amtsvandløb, 2006</i>
Målsætning	Øvre Suså er målsat i henhold til Vandområdeplan 2015-2021 med målsætningen "God økologisk tilstand". På projektstrækningen er vandløbets økologiske tilstand "moderat"
Naturbeskyttelse	Vandløbet er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.
Fysiske forhold	Jf. regulativet skal vandløbet vedligeholdes, så der opretholdes tværsnitsprofiler, som opfylder et krav om et minimumstværsnitsareal. Minimumstværsnitsarealerne defineres som størrelsen af det areal, der mindst skal

	<p>forefindes under nogle bestemte vandstandskoter på et hvilket som helst sted i vandløbet.</p> <p>Regulativet angiver et fald mellem 1 og 1,2 promille, en strømrønde bredde på mellem 3,3 og 2,8 m. og anlæg 1:1,5 Regulativmæssig bundkote er 23,096 m og 21,918 m for hhv. st. 22059 og st. 23057 m (DNN).</p>
Drænforhold	Lodsejer kontaktes inden anlæg påbegyndes for evt. afmærkning af dræn.

Projektets indhold

Sandfanget etableres ved, at vandløbsbunden i st. 21780 til st. 21864 m. uddybes og sænkes til ca. 0,50 meter under regulativmæssig bund med vandløbskanter etableret i forholdet 1:1 (figur 1).

Placeringen af sandfanget er udvalgt efter besigtigelse i felten og i dialog med bredejer. Der er tale om en naturlig relativ flad strækning.

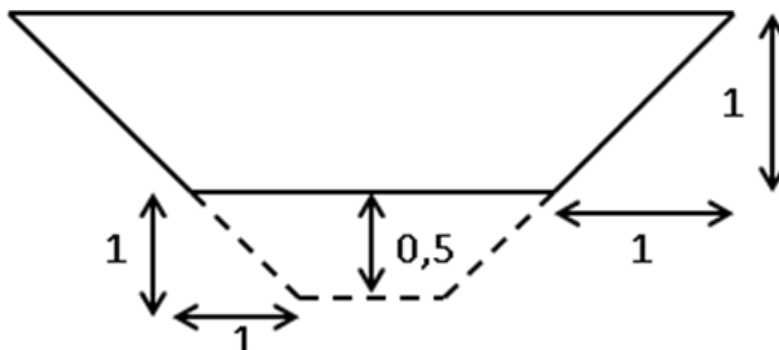
Der er adgang til sandfanget fra Teestrup Bygade.

Sandfanget etableres (gravning og udplanering af opgravet materiale) af Næstved Kommune.

Driften med tømning af materiale i sandfanget foretages af Næstved Kommune efter behov. Oprensat sand vil blive udlagt på i en lang bunke langs med vandløbet på matrikel 15m Teestrup By, Teestrup, udenfor 2 m bræmme og trækkes ud af lodsejer eller Næstved Kommune.

Ejer accepterer at modtage oprenset materiale samt materiale ved etableringen af sandfanget.

Nedenstående figur 1 viser en principskitse af sandfanget.

Figur 1: Skitsetegning af vandløbsprofil med vandløbskanter i forholdet 1:1.

Vandløbsbunden vil på sandfangstrækningen blive sænket 0,50 meter under normal bund med anlæg i forholdet 1:1. (Den stiplede linje på figuren).

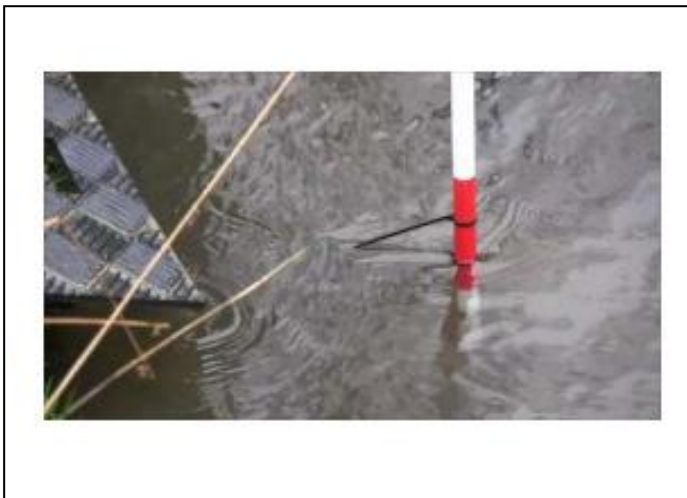
Sandfanget anlægges uden konkrete målinger af omfanget af sandtransporten på den givne strækning, det kan derfor være nødvendigt at justere størrelsen efter et par år, da det er vigtigt for funktionen af sandfanget, at det kan tilbageholde minimum 1 års sandtransport, så tømning kan ske hvert efterår.

Tømning af sandfanget vil normalt blive foretaget om efteråret inden for terminen for oprensning som er 15. august til 15. oktober. Hvis der er behov for det, kan sandfanget dog tømmes uden for perioden efter en konkret faglig vurdering foretaget af Vandløbsmyndigheden.

Plantning af træer vil være af arterne rødæl, ask, pil, lind, slåen, hvidtjørn eller hassel. Træerne plantes inden for 2 m bræmme med en planteafstand på en meter, da det forventes at en del går til. Træerne plantes med planterør. Der vil i alt blive plantet ca. 350 træer på vestsiden og ca. 900 træer på østsiden. Der vælges overvejende træer, hvor udviklingen af kronen giver begrænsede gener for den fremtidige markdrift.

Der lægges i gennemsnit en skjulesten pr. løbende 10 meter vandløb i en størrelse af ca. Ø1000 mm på strækningen (store sten), dvs. ca. 30 på strækningen fra st. 22059 til st. 22469 m.

Udlægningen vil blive kontrolleret vha. "stokkemetoden" (se eksemplet nedenfor), og det kontrolleres at der ikke sker en opstuvning.

En landmålerstok med afsatte mærker er en god og simpel måde at kontrollere at vandstanden holdes på det ønskede niveau.

Tidsplan

Arbejdet forventes igangsat efteråret 2021.

Økonomi

Næstved Kommune afholder alle anlægsudgifter og evt. kommende driftsudgifter, herunder pleje af træerne, som en del af den normale vandløbsvedligeholdelse.

Forslag til vilkår:

- Opstrømsliggende bredejerens afstrømning må ikke påvirkes negativt af projektet og evt. tilløb/afløb på den berørte vandløbsstrækning skal bevares/reetableres.
- Anlægsarbejdet må ikke medføre uacceptabel sandtransport til den nedstrømsliggende målsatte vandløbsstrækning.
- Sandfanget skal tømmes så hyppigt, at der ikke sker afledning af sand fra sandfanget til nedstrømsliggende målsatte vandløbsstrækninger.
- Opgravet materiale fra sandfang udspreddes på nærliggende landbrugsarealer udenfor 2 m bræmmen, enten i en bunke eller et jævnt lag.
- Næstved Kommune afholder samtlige udgifter ved anlægsarbejdet samt den fremtidige vedligeholdelse af sandfanget.
- Tilretning af eventuelle uhensigtsmæssigheder pba. en fælles besigtigelse et år efter etablering.

Vurdering af miljø- og afstrømningsmæssige forhold

Det er vandløbsmyndighedens vurdering delprojekterne hver især vil være til gavn for fisk og smådyr, der er afhængige af et groft bundsubstrat. Projektet kan således medvirke til at sikre, at Øvre Susås målsætning om god økologisk tilstand kan opfyldes.

Det er kommunens vurdering, at projektet med de stillede vilkår kan udføres uden afvandingsmæssige konsekvenser og med gavnlige effekter for vandløbsmiljøet i det målsatte vandløb.

Lovgrundlag

En evt. godkendelse til projektet meddeles med hjemmel i §§ 16 og 17 i Lov om vandløb nr. 127 af 26. januar 2017 samt § 3 og kap. 5 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og - restaurering m.v.

Forinden godkendelse skal der foretages offentlig høring af projektet på 4 uger.

Vurdering i forhold til øvrig lovgivning

Målsætning

Øvre Suså er målsat. Vandløbets målsætning på projektstrækningen er "God" og den nuværende tilstand er "moderat". Med de stillede vilkår forventes projektet ikke at medføre nogen negativ påvirkning af vandløbets tilstand. Derfor vurderer vi, at projektet ikke vil være med til at forhindre opfyldelse af miljømål for vandløbet jf. §8 i Bekendtgørelse 2019-04-11 nr. 449 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Naturbeskyttelse

Øvre Suså er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Gennemførelse af projektet forudsætter derfor dispensation efter Naturbeskyttelsesloven §3.

Natura 2000

Øvre Suså er udpeget til Natura2000-område nr. 163 – Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen og Habitatområde nr. H194 (Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen).

Habitatområderne skal beskytte sjældne naturtyper samt beskytte dyre- og plantearter, der er truede, sårbare eller sjældne.

Hele Suså er registreret som habitatnaturtypen vandløb med vandplanter. Susåen varierer mellem lave og dybe partier, skyggede og lysåbne strækninger. Projektet vil skabe mere variation i åen.

I området findes tykskallet malermusling og pigsmerling. Projektets formål er at fremme levesteder og udbredelse af muslingen, som kun findes i meget fåtallig i Susåen. Pigsmerling er udbredt i hele vandløbssystemet i Susåen, og den findes på sand og mudderbund. Fisken er afhængig af en god fysisk variation med skiftende lavvandede og dybe partier, og ligesom muslingen behøver begge arter rent vand. Vi vurderer således, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på habitatnatur typen og arterne.

Beskyttede dyre- og plantearter

Der er i nærheden af projektområdet sandsynlighed for forekomst af følgende beskyttede bilag IV-arter: stor vandsalamander, springfrø, spidssnudet frø, grøn mosaikguldsmed, flagermus og eremit.

Eremitter holder til i gamle træer, og flagermus kan have overnatningssted i store træer. Der bliver ikke fældet store eller gamle træer, og de vil derfor ikke blive påvirket af projektet. Stor vandsalamander, springfrø, spidssnudet frø, og grøn mosaikguldsmed er alle tilknyttet vandhuller eller våde områder. Arterne vil derfor ikke blive påvirket negativt af projektet, der finder sted i rindende vand. Vi vurderer således, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte bilag IV-arter.

Såfremt der er spørgsmål eller bemærkninger til ovenstående reguleringsforslag er du velkommen til at kontakte Sofia Mulla Kølmel på tlf.: 55 88 61 53 eller e-mail: somul@naestved.dk inden 30. juni 2021.

Med venlig hilsen
Center for Plan og Miljø

Sofia Mulla Kølmel
Projektleder, Næstved Kommune

Mette Marie Birch
Miljømedarbejder, Faxe Kommune

Bilag 1: Kopi sendt til
Bilag 2: Kort over hele projektet
Bilag 3: Detailkort over projektforslaget

Bilag 1: Kopi af projektforslag er er sendt til:

- Bredejer: Anders Nyholt, anders@hyldegaard.net
 - Bredejer: Christopher og Maria Smith, mariarosted@gmail.com
 - Bredejer: Katrine Gobert Jørgensen og Jesper Andersen, jesperfmtransport@gmail.com
 - Bredejer: Niels Henrik Andersen, videbaeksgaard@post.tele.dk
 - Bredejer: Troels Lunden, selvadsgaard@os.dk
 - Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. dnnaestved-sager@dn.dk (afgørelser og planer)
 - Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten sydsjælland@sportsfiskerforbundet.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk
 - Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Christian Skotte, cskotte@cas.org
 - Fiskeriinspektorat Øst, Afdelingen i Roskilde, Langebjergvænget 11, 4000 Roskilde, inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk
 - Næstved Museum, Ringstedgade 4, 4700 Næstved, naestvedmuseum@museerne.dk
 - Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV., fr@friluftsradet.dk,
 - Friluftsrådet, Kreds Sydvestsjælland, Arne Kristensen, Stendyssevej 17, 4171 Glumsø sydvest@friluftsradet.dk
 - Kystdirektoratet, Højbovej 1, 7620 Lemvig, kdi@kyst.dk
 - Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
 - Miljøstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F., sto@mst.dk
 - Naturstyrelsen, sts@nst.dk
 - Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst, trost@stps.dk
-
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
 - Museum Sydøstdanmark, faxe@museerne.dk
 - Friluftsrådet Region Øst, oestsjaelland@friluftsradet.dk
 - Danmarks Naturfredningsforening, dnfaxe-sager@dn.dk
 - Danmarks Naturfredningsforening Faxe, faxe@dn.dk

Bilag 2: Kort over hele projektet

Bilag 3: Detailkort over projektforslaget

